

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

La reventada del Roghi. -- Entrada triomfal de Muley Hafid á Fez

Un' altra victoria com aquesta, y l' imperi del Marroch se queda... sense caps.

Aquest número ha passat per la censura gubernativa.

No's dirà pas que á la cuyna ministerial se vis qui á la descuydada. Estém tot just á darrers d' Agost y ja'l quefe de cuyners ens ha donat el menú de tiberis que, lo més aviat, no han de celebrarse fins al vinent Octubre.

Será el primer de la serie, si las noticias que sobre l' assumpto circulan son exactas, l' obertura de las Corts.

Aquest moment, sempre trascendental, pero molt més en las actuals circumstancies, s' anuncia pel día 1 ó pel 4 d' Octubre.

¿Per qué precisament aquests días y no altres? Y sobre tot, ¿per qué, si l' acte inaugural no se celebra l' hu, s' ha de deixar pel quatre y no pot tenir lloch el dos?

Misteris son aquestos qu' escapan á la nostra penetració d' espanyols rasos, pero que forosament han d' intrigar-nos, com intrigarán de segur al discret lector que per experiencia sab que en política tot té'l seu valor y la seya importancia.

De totas maneras, sigui'l día 1, sigui'l día 4, la qüestió es que las Corts se obriran el mes d' Octubre y immediatament se posarán á fer feyna.

Ab arreglo al menú qu' hem dit, el primer plat que's durá á taula será'l projecte d' Administració local, menjar ja tastat y conegut, y fins discutit y criticat, en la passada legislatura.

Compareixerán després els pressupostos pera l' any 1910, en els quals diuen que'l senyor Besada hi ha introduhit novetats maravellosas que han de deixarnos de pedra.

Per fi, y aixó es potser lo més interessant del programa, se discutirá—si las oposicions ho volen—tot lo referent á Melilla, donchs per aquella época, es dir, per primers d' Octubre, creu el Govern qu' estará ja realisada la seva missió al nord d' Africa y no hi haurá, per lo tant, inconvenient en sometre la seva gestió al contrast de la crítica.

Que'l petit calendari es bonich no hi ha per qué ocultarho, pero d' ell cab preguntar, com de tots els calendaris:

¿Serán veritat aquests pronostichs? Y, com també en tots ells sol ferse, podem donarnos nosaltres mateixos aquella célebre resposta: ¡Déu sobre tot!

PIF-PAF

Consideracions de l'hora

NA ploma amiga insinuava, l'altre día, que la dreta catalana, els elements de La Veu, sentien una mal dissimulada complacencia per la sospensió d' El Poble Catalá. Permeteu-me que ho dubti; perqu'aqueixa complacencia indicaria un desconeixement absolut del propi catalanisme com a força nacional.

Deixem de banda les consideracions qu'ens suggeriria l'allargament de la suspensió d' El Poble com a final d'una etapa de Catalunya, ja que, sense diari, l'esquerra catalanista no existiria tampoc; anem a considerar avui les coses únicament desde'l costat dels interessos de la Lliga.

Es un principi a totes hores retret, jo en diria el principi fonamental del catalanisme, el de calificar aquesta escola d'agrupació nacional i no política, es dir, reunió o encoblament de catalans p'el sol interès de Catalunya, prescindint en absolut de tota caracterisació comunal en lo referent a idees polítiques, a major o menor grau de llibertats públiques. Aquella indiferencia afectada p'els de la Lliga en quant a les formes de govern, la proclamaven ja també en quant a la qüestió dretes i esquerres abans que l'evolució natural progressiva del nostre moviment portés la formació de l'esquerra com a parcialitat concreta.

La formació de l'esquerra va esser d'un gran benefici pera el catalanisme considerat desde el punt de vista de l'opinió corrent espanyola. Per qué? Perqu' l'esquerra va contribuir a desfer aquella interessada calificació de clerical i retrògrada atribuïda com a nota general a tot el catalanisme.—Dit sia de pas, els ignorants qui han parlat de separatisme referint-se al passat moviment revolucionari oblidaren qu'havíem convingut en que tots nosaltres érem clericals i homes de reacció... Qu'en fa dir de coses l'odi imbècil!—L'esquerra, doncs, com deia, va nacionalisar de ple el catalanisme. Un dretista, un home de La Veu o de la Lliga, si bé com a catòlic, o com a conservador, o com a reaccionari, podia veure am disgust les doctrines d' El Poble o les nostres, com a catalá havia de veure am gust que fins aqueixes avençades del pensament de Catalunya se manifestessin en catalá i qu'els homes d'esquerra i d'extrema esquerra s'ajuntessin en solidaritat amb els dretaires sempre que's tractés de Catalunya, interès superior a tota parcialitat. La força meteixa de l'agrupació solidaria neixia de la diversitat de colors. Al decidir-se el copo, aqueixa gama era l'excusa de l'operació acaparadora, perqu' presupposava la representació de tots els matisos del pensament polític contemporani dins l'interés comú de Catalunya. Si a Catalunya, com per tot arreu, hi tenia d'haver dretes i esquerres, ¿qui dubta que convenia anar extenent a unes i altres la condició de catalanitat a fi de que quan parlessin totes aquella fos veritablement la veu de Catalunya? Si l'enemic se caracterisava precisament per una atracció de les

classes dites populars amb el mirallet del radicalisme, ¿com se podria contrarrestar aqueixa acció anti-catalana més qu'establint un radicalisme catalá qui les ajuntés al gran moviment salvador? Una de dues: o la Solidaritat no era una passa endavant, ella implicava la coexistencia d'esquerres i dretes. Aixó es de sentit comú. I quant més fortes serien aqueixes dretes i aqueixes esquerres, més forta seria la Solidaritat i més forta seria Catalunya. Dretistes i esquerrestes catalans podriem lluitar interiorment sota el respectiu penó polític; pero exteriorment apareixeríem units i coherents, catalans purs, i quan s'ens combatria en concret seria Catalunya lo combatut, i no la doctrina A o B d'una restringida escola.

Recordem que fins va esser un tópic allò de: el catalanisme no es un partit polític. ¿Què volia dir aixó, senyors de la dreta? O la frase no tenia sentit, o indicava la conglomeració de ciutadans units per un vincle nacional, ètnic, superior a les enemistats i fins als odis individuals i de principi. ¿No's va retornar l'unió dels catòlics i protestants d'Alemanya sempre que's tractava dels supremes interessos de l'imperi?

Senyors de la dreta: parlem clars. La complacencia vostra per l'anatema caigut damunt el diari catalanista d'esquerra es una complacencia suïcida. El catalanisme exclusivament de dreta, representat exclusivament per un diari conservador, no es el catalanisme; es un conservadurisme catalá. I per alta

Serenitat

om als darrers d' Agost; fa, donchs, ja un mes dels successos sangnants que tingueren per teatre Barcelona y de la revolta que trastorná durant vuyt días la vida de tota la nostra Catalunya. Ha passat prou temps pera que puga parlar-se del assumpto ab serenitat, jntjantlo sense passió y analisantlo sense prejudicis de cap mena.

Es hora de parlarne ab imparcial criteri y de condemnar severament lo censurable; es ya extemporani el protestarne ab una indignació que pot semblar duptosa. Als primers moments, fumejants encare els edificis incendiats, sangnante las feridas obertas, intens el pánich ocasionat y vius els horrors de la revolta, era comprensible que 'ls esperits fortament impresionats s'apressessin á protestarne intensament; las protestas d' un mes després tenen regust de cosa passada; de cumpliment pro formula, de comunicació oficinesca; no tenen vibració, y quins tinguin á la seva má el poguerlas evitar deurián ferho.

Condemnar tot lo que de censurable ocorregué aquells días ho fan ja todas las conciencias honra-

La nació de las guerras

El amor al trabajo, no el amor á la guerra, es el que debemos fomentar todos los que de veras estimemos esta exaltada y empobrecida patria. Harto vivo está aquí el espíritu aventurero, para que se lo favorezca y se lo avive.

Pi y Margall.

No es aquest el moment propici pera certa mena de comentaris. El llapis vermell, sever, vigila... Pero bé 'ns será permès fullejar el llibre de la Historia d' Espanya y portar algunes notas interessants á las columnas d' aquest senmanari.

Es l' Espanya la nació de las guerras, una de las naciones que més guerras han sostingut. La escassetat de noms espanyols en las llistas d' or dels homes de ciencia, dels inventors, dels exploradors, dels héroes del saber, está llargament compensada per l' abundor de noms espanyols en las llistas dels guerrers, dels conquistadors, dels héroes de la sanch. Obriu la Historia d' Espanya, y en cada página hi trobareu las lletres vermelles de la descripció d' una gloriosa batalla.

Pera adquirir el convenciment de que l' Espanya es la nació de las guerras, n' hi haurá prou ab fer la relació de las campanyas bélicas que hi ha hagut de principis del sigle XIX ensá. Nosaltres hem fet una llista, que 'ns sembla bastant completa, y que ab el permís de la censura oferirém als nostres lectors. Aquí la tenen:

- Guerras, campanyas y lluytas desde 1801 ensá:
- Guerra contra 'ls inglesos, ab la derrota de Trafalgar (any 1805).
- Guerra de la Independencia (any 1808).
- Guerras separatistas de las colonias americanas.
- Moviment revolucionari del any 1820.
- Nova invasió francesa del any 1823.
- Reacció sanguinaria dels apostòlics.
- Guerra carlina dels set anys.
- Guerra carlina del 48 á Catalunya.
- Llarga serie de pronunciaments, reaccions, motins y bullangas.
- Guerra del África de 1859-1860.
- Expedició de reconquista á Santo Domingo.
- Expedició á Méjich.
- Expedició contra las Repúblicas americanas del Pacific.
- Expedició á la Conxinxina.
- Revolució de Setembre, ab la batalla d' Alcolea.
- Nova guerra carlina.
- Sublevació cantonal.
- Insurrecció de Cuba dels den anys.
- Campanya de Melilla del 1893.
- Nova insurrecció de Cuba.
- Insurrecció de Filipinas.
- Guerra ab els Estats-Units.
- Expedició á Casablanca.
- Guerra actual del Riff.

Aquestas son las empresas bélicas d' Espanya durant una mica més d' un sigle. Els resultats de la política guerrera están á la vista de tothom.

FULMEN

DESDE París, ahont actualment se troba, en Moret ha telegrafiat á un amich seu de Madrid, participantli que gosa de perfecta salut y qu' está més animós y ab més ganas de treballar que may.

Pels esperits superfcials, aquest telegrama no vol dir res; pero pels observadors aguts y que saben llegir entre línias, vol dir molt.

Dintre del breu despaig telegráfic de don Segis hi ha duas cosas, de las quals no sabém quina es la més significativa.

Primera: Hi ha un avís á n' en Maura pera que 's recordi de que'l seu hereu forós, encare que absent d' aquí, té fixa la vista á Espanya y está á tot' hora á punt de corre allá ahont se 'l necessiti, encare que sigui... á la Presidencia del Govern.

Segona: Es un toch d' encoratjament als seus amichs que ja comensavan á creure's qu' en Moret els havia abandonat y que si desitjavan—que sí que ho desitjan—tornar al poder, era precis que 's busquessin un altre quefe.

Poden, donchs, estar tots tranquils. Don Segimón se troba perfectament y en disposició de tornar á fernes felissos.

¡Quin pes s' haurá tret de sobre el país al enterarse de tan fausta noticia!...

De Las Palmas s' ha rebut un telegrama oficial, participant que ha sigut detinguda la barca Soledad, que portava catorze caixas de cartutxos de fusell y variis saquets de pólvora.

Com que'l nom de la embarcació es ben espanyol, se 'ns ocorre'lg preguntar:

¿Aniria potser el contrabando de la Soledad destinat als riffenyos que cabalment lluytan contra Espanya?

En aquest cas, bona ocasió pera aprofitar aquella frase que'l Ayala va posar al final d' una comedia seva:

«¡Qué espantosa Soledad!»

Llegeixo: «Han arribat á Tánjer els embaixadors imperials que van al Riff. Pera que 'ls riffenyos suspenguin las hostilitats portan pels quefes 44 cartas.»

¿44 precisament? Es llástima que, per las pocas que hi faltan, els simpátichs embaixadors no 'n portin 48.

N' hi hauria tot un joch.

Eynas en vaga

—¿Qué escrich, dius?... Cartas á la familia. Y tú ¿qué pintas?
—La cigonya!...

part, ¿pot esser indiferent pera Catalunya que hi haja a Barcelona un sol diari catalá o que n'hi haja dos? La desaparició d' un d'ells, ¿geria o no un positiu i evident retrocés, que no deixarien de senyalar i aprofitar am raó no els adversaris de l'esquerra, sinó els adversaris del catalanisme? Perqu' no seria l'esquerra qui patiria, ja qu'ella meteixa té a Barcelona altres ben intensos representants en la premsa; sinó precisament el catalanisme.

Quan el bisbe va prohibir El Poble Catalá, la meteixa complacencia dels homes de dreta va notar-se. Però no una complacencia de catòlics davant el senyalament de l'error; sinó una esperança secreta de qu'el cop de les ives episcopals acabés am la vida del diari ferit, ja que's sentia, en el fons, que la majoria dels catalanistes era encara confessional, fermament catòlica, i qu'un diari radical en catalá tenia encara, afortunadament, la vida impossible a Barcelona...

Crec qu'els moments actuals, de fonda crisi, han de portar una hora de seny i meditació pera tots els catalans i pera tots els catalanistes; però sobre tot pera els catalanistes de dreta. Perqu' les idees radicals i moderníssimes, com que són mundials, internacionals, supernacionals, superiors a les condicionalitats de raça o de país, no poden morir; troben la força en les arrels meteixes de l'humanitat, de l'espai, del temps; però el catalanisme, essencialment nacional i concret, es una flor que les ventades massa fortes podrien arrancar de l'arbre, sobre tot per culpa d'algun inconsiderat jardiner...

GABRIEL ALOMAR

das y no hi ha cap necessitat d' exteriorisarho per por ó per afany de notorietat. Al seu temps el ferho fou en alguns un deber; després, podria resultar en altres una baixesa.

En temps oportú la Lliga va fer un manifest que 'ns guardarem de criticar; si nosaltres perteneixíem á la dreta regionalista y fossim com ells, també 'l firmariam. Lo que 'ns dol es que la esquerra no hagi dit també la seva opinió de una manera valenta; creyém que sense por de cap mena pot proclamarse ab sinceritat una opinió honrada. Es clar qu' en las actuals circumstancias els que protestan tenen al seu detrás la salvaguarda de l' autoritat y els que volen rahonar serenament tenen l' ull vigilant de la censura que 'ls acobarda, pero nosaltres tenim fé en la rectitut de la justicia y la fortalesa de la veritat, y estém segurs de que una manifestació sincerament honrada de la esquerra que servís d' escut á las idees lliberals contra possibles excessos d' una probable reacció, fora unánimement respectada per tothom.

Tenim un partit republicá numerós, fort, honrat que res té que veure ab els excessos d' aquells días; tenim una opinió lliberal intensa, robusta, enemiga de tota mena de demagogias, y aquest partit republicá y aquesta opinió lliberal no deuen restar acobardadas ni avergonyidas: qui no l' ha fet no la tem; ab serenitat y ab enteresa deuen alzar el cap pera continuar com sempre defensants la Llibertat y la Justicia, segurs de que á tan nobles empreses no hi ha de posar obstacles la censura gubernativa.

JEPH DE JESPU

S' equivoca el company.
 No es desde el otro lado; es desde este.
 Si ho dupta, preguntího á qualsevol qu' estigui ben enterat de la situació del Estret.
 Veuré com li dirá lo mateix que nosaltres.

En pocs dies, Barcelona ha rebut la visita d' infinitat de turístas extranjeris.
 Aixó ho fan remarcar alguns com á bon síntoma per la nostra ciutat.

Potser sí...
 Pero no 'ns entusiasmem gayre ab aquestas visitas d' excéntricos y curiosos.
 Recordemnos que varen acudir molts turístas, també, á Messina, després del terratrémol.

L' arcalde va á Sant Hilari...
 (Ditxós d' ell, que pot anarhi!)

En Layret vé de Cardó...
 (Bon profit... y Déu n' hi dó!)

En Callén ja té llicencia...
 (Benehida penitencia!)

Aixó de formar part del Consistori,
 se veu qu' es un terrible Purgatori.

Han sigut clausuradas 128 escolás.
 Apreném!...

Ayúdenme ustedes á... leer!
 «Han sido extrañadas varias personas.»
 Extranjadas?

No sé de qué s' han d' extranyar...
 A nosaltres ja no 'ns extranya res, en els temps que corrém.

Ell sempre al peu del canó, y perdoni la censura que parli de máquinas de guerra.

Ens referim al senyor La Cierva, qui acaba de manifestar que, encare que tots els ministres se'n vagin á estiuejar á las platjas, ell no s' mourá de Madrid.

Y té una explicació, aixó.
 ¿Qué hi anirá á fer ell á las platjas?
 No cal que vagi á mar pera mareas...
 Prou marejat está á la Puerta del Sol.

Llegim en un diari independent, pero que simpática ab els ministerials:
 «La carencia de noticias políticas es absoluta.»
 Silenci absolut, reserva absoluta.
 Ja ho veuhem: ni ha Rússia!...
 Fins en la carencia de noticias, ha d' imperar l' absolutisme.

En Xanxes y en Quimenes están comentant las darreras novas de la guerra:

—Dicen que allá, per l' Octubre estaremos en Zeluán...

—¿En Zeluán, ya, para entonces?

Oye; y tú ¿cómo lo sabs?

—Ze...lu...an dicho á un periodista, al Gobierno Militar.

Aquí hi vé de perilla el ditxo: «No s' pot dir blat, que no sigui al sach».

Al poble de Vega de Santa María va cremarse, l' altre día, una gran cantitat de blat, apilat encare en las garberas.

No 'ns faltava sinó aquesta: després de lo dels convents; que 'ns cremessin els blats...
 Després del aliment de l' ánima, el del cós.

S' ha tornat á parlar ab insistencia de una próxima crisis.

Sinó que, respecte á aquest punt, las noticias no poden ser més contradictorias.

Mentres els senyors ministres juran y perjuran que «per ara no hi ha por de crisis», el poble no para d' exclamar concirosament:

—Hi haurá crisis!... Vaya si hi haurá crisis!... Ja ho crech si hi haurá crisis!...

Y, ó molt ens enganyém, ó el poble tindrà rahó.

SOLUCIONES

A LO INSERTAT EN EL NUMERO ANTERIOR

1.ª XARADA I.—Vi-si-ta-ri-as.

2.ª TARJETA.—El Brasalet.

3.ª GEROGLIFICH COMPRIMIT.—Quintas.

Han endevinat totas ó part de las solucions del número anterior els caballers: Joseph Martorell de Badalona, José Delmau de Arenys, Ramón Valls, Joan Antich Puquí y Manuel Pérez.

ENDEVINALLAS

XARADA

Tercera molt lluny d' Ordal y enfilat á dalt d' un hu, vaig sentir tocá l' total dos la filla de 'n Verdú.

JOSEPH S. JANSÁ

TRIÁNGUL SILÁBICH

1.ª: Nom de dona; 2.ª: Parany; 3.ª: Se'n fan en molts pobles, y 4.ª: Article.

P. ROMAGUERA

CORRESPONDENCIA

Caballers: S. C. (a) Calderón de «Sebas al Cap», Ramón F. Espinosa (a) Weyl, Pere Casablanques Sagrera, Joseph Martorell de Badalona, José Delmau de Arenys, Pere Cortacás (Llegidor de LA CAMPANA), Flor de Maig, Pepitu Utset y Turró, Ramón Valls, A. S. J., Joseph Testagorda (Ciclista), y Jaume Marcé: ¡Atrás!

Caballers: Miquel Serrats y Camps, Paquito, A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, S. Odrec, A. Pit, Joan Antich Puquí, Macó, Pakat Illa II, Daniel Mayor (Cherta) y R. A. Pau de las Calsas Curtas: ¡Adelante!

Caballers: Un estudiant de Tortellá: Y es natural, home, que aquest any no s' celebrin festas majors. ¿Qui fa broma en aquest temps de fieros males? Els espanyols ja no riurém fins que 'ns casin.—J. C. F.: Es deliciosa aquesta poesia castellana que m' envía:

Qual hermosa y volátil primavera...

¿Una primavera volátil? ¿En quina Fauna ho ha trobat aixó?...—A. J. S.: He llegit el seu Recort y en guardaré molt mal ídem.—Pep Sistellé: ¿Mitja hora, diu?... Tres quarts vaig estar, y encare no vaig poder sortirne. Las d' avuy tampoch s' aprofitan... Ah, y anavam s' escriu sense h.—Jobico: Gracias per l' envío. Farém una requissa á la cartera y lo que s' pugui insertar, anirá.—T.

Franciscuáre: Al llegir els versos de vosté, ningú duptaría del seu cor enamorat, pero tothom coincidiría en una opinió: en la de que l' que ha escrit aixó desconex las reglas poéticas.—E. Vilaret: Els sonets son bastant aixerrits. Grans mercés per tot.—Ramón Valls: Vaja, té, vuy probar á veure, aquí mateix, si la censura li deixa passar una cantarella:

Per tabaco, el de l' Habana;
 per peix, el de Badalona;
 per matóns, els de Pedralbes;
 per crema la de Canprosa.

Pere Cortacás (Llegidor de LA CAMPANA) y Francisco Rodríguez (a) Paquito: Per aixó que demanan, millor que s' avistin personalment ab el senyor López, editor.

—R. P. y T., J. S., A. S. M., J. V. R., E. V., y S. B.: Rebut l' original que envian ab destí als Almanachs, y s' agraeix.—J. N.: El que 'ns agrada més es el de l' escena de bany, y encare no 'ns agrada prou.—J. G.: La seva carta resultaría injuriosa. Tot aixó que entre líneas se descubreix, acompanyat de probas irrefutables, molt bé.—J. Kimó: Un bon fadrí voldríam; d' aprenents ens en sobran. No abandoni l' aprenentatge, si es que té vocació, y escrigui per vosté mateix, abstenintse d' enviar als senmanaris y fugint de precipitacions. Ab aquesta Norma arribará á ser un Trovatore dels més Puritanos.

—P. X. (a) Carcanada: Caramba, sí que ho sento.—Francesch Filbá V.: Es inútil que s' entretinguin en la tasca de copiar traballs d' altri. Vosté es un pájaro, y ab el béch havém conegut qu' es de rapinya. ¿Quin gust li dona veure's el nom sota d' uns versos que no son seus?... ¿Qué no hi ha guardia civil per allá á Mataró?... Vaja, prou; no hi alternem ab pintas ridiculas d' aquesta categoria.—Xip Xap Granota: Apuntissen sis, vosté també; com el veuhí de més amunt...—E. A.: Vosté diu en sáficas estrofas plenas d' inspiració:

¿Y com s' anomena una rodona qu' en nit esclata enviantnos sos raigs de plata? La Lluna.

De modo que, segons vosté, la Lluna es una rodona que esclata de nit?... Si arriba á donar aquesta definició á n' en Comas y Solá, li clava una carbassa com una lluna.

—E. F.: Si hi cab, la publicarem.—A. Pit: El pit que 's necessitaria per insertar una versos tant pobres d' imaginació com aquestos!...—Frederich Torrellanca: Está escrit ab certa correcció, pero l' assumpto magreja... Quan tinga una idea de més relleu y més original, probi de desenrollarla que vosté pot fer queicom de profitós.

—Carles Lluís: Seguí opinant de la mateixa manera.—Jaume Munné: Rebut y gracias.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

«Barriendo hacia dentro»

— Apa, noys, afanyem'shi, qu' ara es el moment d' arreplegar alguna cosa.